مدرک مهم مهتاب منتشر؛ پرسش‌های تازه درباره «تداوم عملیات» در مرحله بعد

(مخابرات آبشار ما اختصاصی)

بندر ساحلی آبشار – ۱۰ مهرماه ۱۴۰۳: بخش مهم مدارک مربوط به عملیات مهتاب، که سه ماه پیش از آغاز رسمی آن تهیه شده بود، روز گذشته در اختیار رسانه‌ها قرار گرفت. این مدارک شامل نقشه‌های راهبردی، دستورهای عملیاتی و گزارش‌های ارزیابی است که تا پیش از این تنها در جلسه‌های محرمانه ستاد مشترک مورد بررسی قرار گرفته بود. انتشار این مدارک واکنش‌های گسترده‌ای در میان کارشناسان، نیروهای میدانی و افکار عمومی به همراه داشته است.

در یکی از نقشه‌های منتشرشده، محور اصلی عملیات در سه مرحله تعریف شده است. مرحله نخست بر تضعیف خطوط پدافندی دشمن در منطقه کوه‌سیاه و پل‌های رودخانه تلخاب تمرکز دارد و مرحله دوم به پیشروی به سمت شهر نیلگون می‌پردازد. مرحله سوم نیز به تثبیت مناطق آزاد شده و بازسازی زیرساخت‌ها اختصاص دارد. در کنار هر مرحله، برآورد زمان، تعداد نیروها و میزان تلفات احتمالی نیز آمده است. این برآوردها برای برخی از فرماندهان میدانی غافلگیرکننده بوده است.

در گزارش ارزیابی عملیات، تلفات احتمالی نیروهای خودی در مرحله دوم حدود ۱۲ تا ۱۵ درصد برآورد شده است. این عدد برای برخی از فرماندهان میدانی سنگین ارزیابی شده و پرسش‌هایی درباره توان پشتیبانی، درمان مجروحان و جایگزینی نیروها مطرح کرده است. در مقابل، برخی دیگر از فرماندهان گفته‌اند که بدون پذیرفتن این میزان تلفات، امکان شکست کامل نیروهای دشمن در مدت زمان پیش‌بینی‌شده وجود ندارد و عملیات به درازا می‌کشد و هزینه سیاسی و اجتماعی آن بالا می‌رود.

تحلیل‌گران نظامی در گفت‌وگو با رسانه‌ها گفته‌اند که انتشار این مدارک می‌تواند هم فشار بر دشمن را افزایش دهد و هم اعتماد نیروهای خودی را تقویت کند، به شرط آنکه روایت رسمی با واقعیت میدان همخوانی داشته باشد. در مقابل، هشدار داده شده است که اگر میان وعده‌های مطرح‌شده و نتایج واقعی فاصله زیاد شود، این انتشار می‌تواند به ضد خود عمل کند و اعتماد عمومی را کاهش دهد. در این میان، پرسش اصلی همچنان باقی است: آیا این مدارک راهنمای عمل خواهد بود یا صرفاً بخشی از یک روایت رسانه‌ای برای مدیریت افکار عمومی؟

منابع نزدیک به ستاد مشترک گفته‌اند که نسخه‌های کامل‌تری از این مدارک برای فرماندهان ارشد ارسال شده است و انتشار عمومی تنها بخش کوتاه‌شده آن است. با این حال، پرسش‌هایی درباره میزان حذف‌ها و تغییرات اعمال‌شده مطرح است. برخی از کارشناسان می‌گویند حذف برخی بخش‌ها طبیعی است اما اگر این حذف‌ها شامل زمان‌بندی‌ها یا مسیرهای تدارکاتی باشد، می‌تواند پرسش‌های جدی درباره شفافیت ایجاد کند.

در بخش دیگر گزارش، ارزیابی وضعیت نیروهای دشمن در منطقه کوه‌سیاه و پل‌های رودخانه تلخاب آمده است که روحیه نیروهای پدافندی در ماه‌های اخیر کاهش یافته و جابه‌جایی نیروها از سمت شرق به غرب منطقه نشان‌دهنده فشار عملیات است. این بخش از گزارش تأکید دارد که اگر عملیات با سرعت و غافلگیری ادامه یابد، امکان فروپاشی خطوط پدافندی دشمن وجود دارد و این موضوع می‌تواند هزینه انسانی را کاهش دهد. اما همین بخش هشدار می‌دهد که اگر عملیات کند شود، دشمن فرصت بازسازی خطوط را پیدا خواهد کرد.

در پایان گزارش، توصیه‌هایی برای ادامه عملیات آمده است. از جمله آن توصیه‌ها می‌توان به تقویت خط پشتیبانی، ایجاد مراکز درمان صحرایی نزدیک‌تر به مناطق درگیری، و آموزش نیروهای جایگزین اشاره کرد. همچنین پیشنهاد شده است که رسانه‌های رسمی موظف شوند روزانه گزارش کوتاه از روند عملیات منتشر کنند تا شایعات کاهش یابد. این پیشنهاد از سوی برخی کارشناسان رسانه‌ای حمایت شده است.

در مقابل، برخی منتقدان هشدار داده‌اند که انتشار این مدارک می‌تواند امنیت عملیات را تضعیف کند و به دشمن امکان دهد برنامه‌های خود را تغییر دهد. پاسخ مسئولان این است که بخش‌های حساس حذف شده‌اند و آنچه منتشر شده تنها کلیات است. این بحث میان شفافیت و امنیت عملیات، یکی از مهم‌ترین پرسش‌های روز است و در روزهای آینده ادامه خواهد داشت.

در ادامه، برخی از فرماندهان میدانی درباره تجربه‌های واقعی نیروها در مناطق کوهستانی سخن گفته‌اند. یکی از فرماندهان گروه پدافند سبک گفته است که در ماه‌های گذشته بارها مجبور شده است با کمبود مهمات و نبود پشتیبانی هوایی مقابله کند و این مدارک را نشانه توجه به مشکلات میدانی می‌داند. او گفته است که اگر این مدارک به درستی اجرا شود، می‌تواند فشار زیادی بر دشمن وارد کند و زمان آن فرا رسیده است که نیروها احساس کنند پشت سرشان برنامه‌ریزی وجود دارد.

در مقابل، فرمانده دیگری از یگان پشتیبانی هشدار داده است که اگر وعده‌های مطرح‌شده در مدارک با واقعیت میدان فاصله زیاد داشته باشد، اعتماد نیروها به فرماندهی کاهش خواهد یافت. او گفته است که در برخی مناطق، نیروها ماه‌ها است که حقوق دریافت نکرده‌اند و این موضوع می‌تواند روحیه عملیات را بیش از هر چیز دیگر تضعیف کند. این بخش از گزارش بر لزوم رسیدگی به نیازهای نیروهای خودی تأکید دارد و آن را شرط ادامه عملیات می‌داند.

در پایان، برخی از تحلیل‌گران رسانه‌ای گفته‌اند که این مدارک می‌تواند نقطه عطفی در روایت رسانه‌ای عملیات باشد. اگر روایت رسمی با واقعیت میدان همخوانی داشته باشد، می‌تواند اعتماد عمومی را افزایش دهد و اگر نباشد، می‌تواند به ضد آن عمل کند. این موضوع یکی از مهم‌ترین پرسش‌های روز است و پاسخ آن در روزهای آینده روشن‌تر خواهد شد